

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 160. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, július 17.

Consummatum est.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, július 16.

Beteljesedett!

Magyarország végre a legjelentősebb talantumok, a legnagyobb államférfiak, a legkörültekintőbb, műveltségtől duzzadó egyének, a legtisztább hazafiak vezetése alá jutott: a Kossuth-párt Barabás-szárnya azt a határozatot hozta, hogy az obstrukciót folytatni fogja, míg csak ki nem vitta az általa emelt összes nemzeti követelményeket és ezt a határozatot be is jelentette a Háznak.

E követelések egész terjedelmét részletekben fejtik ki, a frakció egyik tagja a másik után egy-egy részét jelentik be a követeléseknek, követelik a kormány nyílt állásfoglalását az előadottakhoz, ami mellett egyik-másik képviselő elég kegyes a kormány fejének egy kis időhaladékot engedni, míg a korona elhatározását tudtul adni lehet.

Hogy Kossuth Ferenc a rája kényszerített furcsa szerep tulajdonképpen következményeit levonta, — amennyiben újból és végérvényesen lemondott a párt vezetéséről, az eddigi állásfoglalása után természetes, s önmagát alázná meg, ha másképp cselekednék.

Nézzük most a kormány állásfoglalását.

Igen érdekes visszaemlékezni az események menetére. Az ellenzék legelőször csak az általa követett nemzeti engedmények fejében akarta megszavazni a felémelt ujoncjutalékot, ami mellett az elvi engedményekkel, melyeknek kivitele a végleges véderőtörvénynek maradt fenntartva, nem elégedett meg. Az obstrukciót csak akkor akarta bebiztosítani, ha az ideiglenes véderőtörvényjavaslatot a kormány visszavonja. Ez megtörtént. A kormány nem kíván tőle többet a rendes ujoncjutaléknál.

Az új kormányelnök erre vonatkozólag megállapodott a Kossuth-párt vezérével, kik korábbi fejtegetéseikre és nyilatkozataikra való tekintettel az obstrukció bebiztosítását biztos kiltásba helyezték. Most pedig a Kossuth-párt radikális szárnya újból neki fogott az obstrukciónak, nemzeti engedmények nélkül a rendes ujoncjutalékot sem akarja megszavazni, sőt az indemnitást is meg akarja obstruálni.

A helyzet tehát alaposan el van rontva.

Ha azelőtt ragaszkodott Magyarország a jogelvhöz, ha az adott szó szent volt, most a radikális elemek fellépése megingatta ezeket az alapokat, melyek eddig minden veszedelemtől megóvták Magyarországot nemzeti fejlődését. A jogot nem tisztelik, mert a Kossuth-párt Barabás-szárnya megveti, lenézi a parlament jogát; az adott szónak sincs már többé teljes érvénye, mert ez a szárny többé nem érzi magát kötve a vezér ígéretei által. Szomorú jóslatunkkal tehát — sajna — eltaláltuk az igazat.

Adja a magyarok istene, hogy azt az erőszakot, mely a parlament kebeléből tört ki, csak gondos szervező munka hártsa el, ne pedig másféle erőszak. n—s.

Khuen-Héderváry gróf Temesvár képviselője. Temesvárról írják: Temesvár szab. kir. város szabadelvűpárti választó polgársága tegnap impozáns nagy többséggel (847 szavazattal 20 ellenében, amit Bokányi szocialista kapott) országgyűlési képviselővé választotta Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt és ezzel demonstrative állást foglalt az új miniszterelnök kormányzati programja mellett és egyszersmind azok ellen, akik obstruálnak és forradalommal fenyegetőznek a parlamentben. Ennek az előkelő városnak intelligens közönsége kimondta a mai választással, hogy teljesen egyetért Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök hazafias törekvéseivel és szívet-lelélekkel kívánja azokat támogatni, mert Temesvár közönsége is, mint az egész magyar nemzet, nyugalmat akar és alkotmányos élet zavartalan menetét. A hangulat a választási eljárásnál mindvégig lelkes volt. A választás eredményének kihirdetését a városháza előtt összegyűlt nagyszámú közönség dörgő éljenzéssel fogadta. A miniszterelnököt sürgönyileg értesítették a választás eredményéről.

Kossuth Ferenc lemondott. A függetlenségi párt szerdán este Kossuth Ferenc meghívására értekezletet tartott, melyen szóvá tették a harci párt azon elhatározását, hogy az obstrukciót folytatni szándékozik Khuen miniszterelnök ellen. Kossuth Ferenc az értekezleten elsőnek szólalt föl. Elítélte a harcipártiak szervezkedését és megköszönve a pártnak eddig tanusított ragaszkodását, elnöki állásáról újólaj lemond, azzal, hogy ez a lemondása most visszavonhatóan, megváltozhatatlan. A párt elfogadta Kossuth lemondását és Barabás Béla indítványára elhatározta, hogy az elnöki állást be nem tölti, ellenben hazahívják a távollévő alelnököt, Tóth Jánost, hogy a párt vezetését vegye át. Kossuth Ferenc továbbra is a függetlenségi párt tagja marad; egyelőre azonban hat heti tartózkodásra Olaszországba utazik.

Daniel Ernő báró az obstrukcióról.

— július 17.

Daniel Ernő báró orsz. képviselő a képviselőház tegnapi ülésén nagyszabású beszédet mondott, melyben teljes valóságában vizsgálta azt a veszedelmet, mibe a parlamentárizmus megbénításával az országot sodorják. Vitális gazdasági érdekeinknek feláldozása, a gazdasági stabilitás megrendítése koldussá tehetik az országot, a parlamentárizmus csödjé pedig nemzeti jövőnkönket is megingathatja. A szélsőbal zugott, háborgott a keserű igazságok hallatán, a melyek ellenében csak közbeszólásokat találtak, de nem ellenérveket. A többség nagy tetszéssel hallgatta szónokának fejtegetéseit, melyekért a párt tagjainak sorából sokan siettek üdvözlésére. Kötelességünknek tartjuk megragadni az alkalmat, hogy a kiváló államférfi, vármegyénk kitünő fiának beszédét bő kivonatban közöljük:

A „TORONTÁL” tárcája.

A kigyó.

Sauval kapitány a barátainál, Lebourgéknál ebédelt Barbizonban. Kissé lenézte gyermekkori barátját, Lebourgot, a ki egyszeri építész volt és állhatatosan udvarolt Lebourgnénak. Mivel Fontainebleauban volt az ezrede, nagyon biztatta a barátját, hogy Barbizonba menjen nyaralni, a mint szabad ideje lesz, mindjárt meg fogja őket lepni a látogatásával.

A deszertnél Lebourgné megengedte neki, hogy cigarettére gyújtson, sőt még ő maga is rá akart gyújtani. Az asszony nagyon komolyan látott hozzá a dohányzáshoz, de csakhamar elkezdett köhéscselni, s kénytelen volt lemondani a cigaretté élvezéséről. A két férfi felsőbbségének tudatában csak mosolygott az asszony gyengeségén.

Lebourg, a kit a korai házasság egy kissé lustává tett, nagyon sokat szenvedett a júliusi hőségtől. Kényelmesen hanyatt dőlt egy nádszékben, a mely elkezdett recsegni alatta.

— Olyan meleg van — szólt az építész, — hogy az ember szinte szeretne kibujni a bőréből.

Sauval kapitány mosolygott: most még jobban lenézte a barátját. Leült Lebourgné mellé, az ablak elé. A napsugarak erősen szárították a még nagyon fiatal keret. Csak egy közönséges léckerítés választotta el az országúttól, a melyen túl már az erdő volt.

— És ön nem unatkozik? — kérdezte Sauval. — Nem. Azt hinné az ember, hogy sajnálja azt, hogy én unatkozom.

Lebourgné már észrevette, hogy Sauval milyen szándékkal udvarol neki, de a becsületes

asszonyok nyugodt vidámságával csak nevetett a kapitány vakmerőségén.

Mikor Sauval válaszolni akart az asszonynak, egyszerre erőteljes hortyogás hallatszott a szoba tulsó sarkából: Lebourg kigombolt mellényét, hátraszegte fejét és tátott szájjal elaludt.

Sauval már előre örült magában a diadalának. De Lebourgné csak vállat vont s így szólt:

— Hagyjuk pihenni. Jöjjön, adjunk cukrot a lovának.

A csinos paripa egy fatörzshöz volt kötve a kertben. Árnycék alig volt még a kertben s a szomszéd fehér falakról vakítóan verődött vissza a napfény. A ló lihegett, a homlokáról folyt az izzadság.

A fehér poros országúton túl a mélységes erdő zöldje üdítette az ember szemét.

— Nem jobb volna, ha az erdőben várnók be a házigazda ébredését? — kérdezte Sauval. Lebourgné engedett a kísértésnek.

A fák alatt az erdőben valóban oly kellemes, hűs volt a levegő, mint az üres templomokban. Ott sétálgattak, a hol legnagyobb volt a lombok sűrűsége s a hol legkevesebb napsugár hatolt át a falevelek között.

Lebourgné egyszerre megállott.

— Ne menjünk tovább.

Ugy érezte, hogy kevésbé nyugodt és erős itt a magányban. De Sauval megfogta a kezét:

— Kérem, menjünk még egy kicsit tovább. Olyan jól érezzük itt magunkat s olyan távol vagyunk mindentől!

Lebourgné kiszabadította a kezét:

— Ugyan, — hát ön már sohasem viselkedik okosan?

— Sohasem! Jöjjön!

S átkarolta az asszony derekát. Lebourgné menekülni akart:

— Megbolondult ön!?

A kapitány még mindig átkarolva tartotta az asszonyt s a fülebe mormogta:

— Nagyon jól tudja, hogy megbolondultam, s hogy mitől bolondultam meg. Kérve kérem, ne haragudjék... Ne okozzon nekem fájdalmat... Akarja, hogy... térden állva kérem...

Az asszony megindult arra a gondolatra, hogy ez az ember térden fog állani előtte a fűben, egyenruhában.

A kapitány felé fordult s meglepetve látta, hogy a kapitánynak milyen sápadt az arca.

— Kérem, hagyjon békét, — szólt az asszony sóhajtván... — Ha valaki jönni találna...

— Nem fog jönni senki... Egyedül vagyunk... Ülünk le. Nézze, ide.

S magával vonzolta az asszonyt, a kinek a cigarettétől még illatos lehelete izgatta őt. Érezte, hogy az asszony akaratereje gyengül s hogy nem sokáig fog ellenállni.

Az asszony csak ezt sóhajtozta:

— O, mily gonosz ön!... Gonosz!...

Le akarta ültetni egy sziklára.

De az asszony egyszerre fölegyenesedett, felugrott a kapitánytól s rémülten fölkiáltott:

— Nézze csak, mi van ott!

S még a kezét se merte kinyújtani, hogy az ujjával mutasson rá a rémületes látványra.

Sauval a sziklára nézett s látta, hogy egy nagy kigyó nyugszik rajta, kényelmesen elhelyezkedve, mint egy graciózus S betű.

— Kérem, ez a kigyó nem bánt bennünket, — szólt a kapitány; — várjon, majd rádobok egy követ s elkergetem.

A kapitány dühös volt, hogy ez az epizód megzavarta s már lehajolt egy kődarabért, mikor az asszony rákiáltott:

— Ne bántsa, kérem! Borzasztóan félek

Daniel Ernő báró Hodossy Imre multkori felszólalására való reflektálással vezette be beszédét, kijelentvén, hogy annak az obstrukcióna vonatkozó része teljes helyesléssel találkozik. Azután így folytatta:

Mert bármily helyes legyen is az indok, a melyből az obstrukció kiindul, bármily üdvös és helyes legyen az a cél, a melyet az obstrukcióval meg akarunk valósítani, az obstrukció mindig veszedelmes parlamenti fegyver, mindig elítélendő, mint olyan, mely következményeiben rengeteg sok kárt okoz, gyakran ott, a hol nem is akar okozni. Másrészt pedig az obstrukció az által, hogy a parlamentnek rendes működését hosszabb időre megzavarja, a parlamenti intézmény célszerűségére és életrevalóságára nézve az egész országban a legnagyobb bizalmatlanságot kelti. (Ellentmondás a szélsőbaloldalon.) S bár ez így van, mégis sajnosan konstatálnom kell, hogy bizony éppen a mi parlamentünkben az obstrukció gyakran fordul elő, sokkal gyakrabban, mint az általában indokolható volna.

Förster Ottó. Az első igen kellemes volt!

Daniel Ernő báró: Nem tudom melyiket gondolja a t. képviselő ur, de ha az 1898/99-ikre céloz, úgy azt mondhatom, hogy ez az obstrukció, a mely már azért is, mert obstrukció volt, a legnagyobb mértékben elítélendő, éppen az által, hogy sikereket mutatott fel, szülőanyja lett sok minden hátránynak, sok minden bajnak, sőt azt merem állítani, hogy ha akkor az az obstrukció az a siker fel nem mutathatta volna, talán most nem állnánk az obstrukcióval szemben, (Ugy van! jobbfelől.) és az a siker, a melyet az akkori obstrukció felmutatott, a jelenlegi obstrukciót is csak az akció megindítására bátorította. Sajátságos helyzetben találjuk magunkat. Alig van valaki ebben a Házban, aki azt a célt, a melyet az obstrukció maga elé tűzött és ki akar vinni, nem tartaná helyesnek, nem tartaná üdvösnek. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Helyeslések jobbfelől.) Azt a törekvést, hogy bizonyos nemzeti vívmányok elérjenek, olyan vívmányok, a melyek garanciát nyújtanak arra nézve, hogy az 1867: XII. törvényekben jelzett magyar hadsereg teljes mértékben érvényesüljön és megvalósuljon: (Élénk helyeslés és taps a szélsőbaloldalon. Helyeslések jobbról) ki volna ebben az országban, a ki ezt helyesnek nem tartaná? (Élénk helyeslés, éljenzés és taps a szélsőbaloldalon. Helyeslések jobbfelől.) Azok a törekvések az egész nemzetnél a kellő szimpátiával találkoznak; szívesen fogadtatnak és magam sem vonakodom annak kijelentésétől, hogy én is szükségesnek és célszerűnek tartom, hogy a magyar szellem mindazokban az ezredekben, a melyek Magyarországon vannak diszlokálva, (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nagyon helyes!) nemcsak meghonosítottassék, hanem kultiváltassék is. (Élénk helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.) Habár ezt, mint egy olyan politikai meggyőződést enunciólom, a melynek elérésére törekednünk kell, mégis azt mondom, hogy az a mód, a melylyel önk ezeknek az eszméknek a diadalát kivívni akarják . . . (Nagy mozgás és zaj a szélsőbaloldalon.) káros mind az ország gazdasági, mind pedig az állam politikai érdekeire nézve. Mert az obstrukció lehet egy igen hatalmas fegyver,

ezeztől az állatoktól! Meghálnék rémületemben, ha én felém jönne. Már most is úgy érzem, mintha a szoknyám alatt volna.

S elkezdett futni.

A kapitány utána ment s igyekezett visszacsalogatni arra a kényelmes helyre, a hol a kigyó megzavarta őket.

De az asszony nem is hallgatott reá s úgy futott vissza az országot felé, mintha ezer vipera kergetné.

Végre mégis utolérte a kapitány s átka-rolta az asszony derekát:

— Ugyan ne bolondozzék! . . .

Az asszony megfordult s igen komolyan így szólt a kapitányhoz:

— Mit gondol? Kihez beszél ön? S hogy merészel megérinteni?

A kapitány meg volt lepelve, hogy ilyen hirtelen elkomolyodott az asszony.

— Ne merjen többé hozzám nyulni, mert különben mindent megmondok a férjemnek.

S aztán a kapitány nagy bámulatra még ezt a megszokott frázist is hozzátette:

— Ah, barátom, én tisztességes asszony vagyok!

Mikor az asszony az egyre ritkuló fák között már látta a villát, meglátsította a lépteit s egészen megnyugodott. Mosolygott, mikor arra gondolt, hogy még a véletlen is segítette őt a kapitány ellen védelmezni.

Mikor a kertajtó elé érték, mint háziaszszony udvariasan előre engedte Sauvalt s halkán, gunyosan így szólt:

— Ugyan ne szomorkodjék, barátom! Látja, idő multával minden megváltozik; régen a kigyó vesztét okozta az asszonynak, ma pedig megmenti őt!

Michel Corday.

de mindig csak rombolásra lehet használni, építésre soha. (Igaz! Ugy van a jobboldalon. Ellentmondások balfelől.) Az obstrukcióval negatív eredményt el lehet érni; el lehet érni azt, hogy valami ne történjék, hogy valami megakadályoztassék, de azt nem lehet elérni, hogy valami pozitív dolog megtörténjék. Én nem örülök az obstrukciónak, nem azért, mint hogyha nem helyeselném az eredményét, de nem örülök annak, hogy milyen módon éretett el az az eredmény, mert ezt a fegyvert minden esetben elítélendőnek találok. Igenis konstatálom azt, hogy egy negatív eredmény el lett érve és ez abban nyilvánul, hogy azok az ujoncozási törvényjavaslatok, a melyek az obstrukció megindításának tulajdonképpen az okát képezték, a Haz asztaláról visszavonattak, (Zajos ellentmondások balfelől.) a tárgyalás napirendjéről levették. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Egyelőre!) Ne méltóztassék azt hinni, abban a véleményben lenni, hogy ez az eredmény, a melyre már eddig rámutattam, ez valami nagyon csekély értékű dolog, mert ezzel az eredménnyel még egy dolog éretett el, az tudniillik, hogy azok az eszmék, a melyekért az obstrukció tulajdonképpen megindult, most már állandóan napirenden maradnak (Élénk helyeslés, taps a bal- és szélsőbaloldalon.) és minden újabb alkotásnál. És ha azok, akik az obstrukciót eddig csinálták, e felett méltán érezhetnek örömet, úgy ez az öröm annál tisztább lehet, mert ezt az örömet a legyőzöttek fájdalma sem zavarja meg. (Élénk helyeslés és éljenzés balfelől.) Éppen azért, t. képviselőház, csodálkozom azon, hogy a mikor már ilyen nagyrékű eredmények elértettek, az obstrukció nem szerelt le, hanem tovább folytatja romboló munkáját. (Mozgás balfelől. Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Felkiáltások: Ennek tapsoljanak!) Valóságos megdöbbenéssel és a legnagyobb hazafiúi aggodalommal értesültem a tegnapi kijelentésekből, hogy ezt az obstrukciót tovább akarják folytatni. Megdöbbenéssel és hazafiúi aggodalommal, mert meggyőződésem és nézetem szerint minden garanciája nélkül a sikernek a legnagyobb veszélybe döntik az országot úgy közgazdaságilag, mint politikailag, a melyre nézve pedig a legnagyobb óvatosságot kellene kifejteni. Hat éve most már körülbelül, hogy a gazdasági provizóriumban élünk. Ezen idő alatt a legnagyobb bizalmatlanság vonult be közgazdaságunk minden ágába és olyan gazdasági marazmust idézett elő az országban, amelyből mielőbb ki kellene gazolni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Iparunk és kereskedelmünk pang, a kisiparosok helyzete napról-napra kritikusabbá válik. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Földnépünk elszegényedése napról-napra tart, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) amit bőven bizonyít az a körülmény, hogy a kivándorlások is évről-évre ilyesztöbb mérvet öltenek. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Mind oly jelenségek ezek, t. képviselőház, hogy ezekkel a bajokkal gyorsan és okvetlenül foglalkoznunk kell. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ezen helyzetben volt még egy reményünk, amely bizonyos vigasztalást és enyhülést nyújtott és ez a remény volt, hogy ebben az évben telik le a provizóriumnak a határideje és így okvetlenül még ebben az évben meg kell tenni az azokat a törvényes intézkedéseket, amelyek lehetségessé teszik azt, hogy a politikai marazmusból kivánszorogjunk és közgazdasági életünkbe új lendületet hozzunk. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Azonban, t. képviselőház, hogyha azt az időt, a melyet ezen törvényes intézkedések létrehozatalára kellene fordítanunk és a melyekre nézve már a tizenkettedik óra beállott, mi obstrukcióval töltjük el és e tekintetben semmiféle törvényes intézkedést létesíteni nem bírunk, akkor legyenek meggyőződve, hogy az ország egy roppant nagy csalódással lesz gazdagabb, (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) de azok a károk, a melyek akkor a közgazdasági téren beállanak, olyan katasztrófa elé állítják az országot, a melyből nem tudom, hogy hogyan menekülünk ki. Nem kevésbé fontos jelentőségűek azok a veszedelmek, melyek politikai életünket fenyegetik. A mi sajátságos közjogi helyzetünkben a parlamentaris kormányforma, a magyar nemzeti állam fenntartása érdekében, az egyedüli posszibilis. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Ha parlamentünk rendes működése, rendes munkakodása megzavartatik, a legerősebb fegyverünkötől esünk el arra nézve, hogy ezt az államot mint magyar nemzeti államot fenntartsuk. A parlamenti rendes munkakodás megzavarása által abba a helyzetbe sem jövünk, hogy újabb nemzeti jogokat szerezzünk, de meg van az a hátrány és kár, hogy a meglevőket is veszélyeztetjük. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Azután behatóan foglalkozott Beöthy Ákos felszólalásával, melylyel az abszolutizmust előbbre helyezte a mai állapotnál s kimutatta ennek a tannak a veszedelmét és abszurditását. Nem habozok kijelenteni és férfiasan ki is jelenti azt, hogy nem fogják engedni, hogy ilyen helyzetbe az ország és parlamentünk eljusson. És ha az ellenzék a legnagyobb elhatározással folytatja is tovább ezen obstrukciót, legyen arról meggyőződve, hogy a szabadélvűpárt őket elszántan

itt fogja találni, mely az ostromot a legnagyobb eréllyel vissza fogja verni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Majd így fejezi be beszédét: 34 éve most már, hogy ezen Háznak tagja vagyok. Ezen 34 év alatt különféle minőségben szolgáltam hazámat (Éljenzés a jobboldalon.) és bátran merem állítani, hogy lelkiismeretem tökéletesen nyugodt a tekintetben, hogy kötelességeimet minden irányban teljesítettem. (Éljenzés a jobboldalon.) Sokat volt alkalmam tapasztalni ezen idő alatt, de mondhatom, hogy oly nehéz viszonyok, mint a jelenlegiek, 34 év óta nem voltak. (Ugy van! a jobboldalon.) Sok vihar rontott végig a hazán, sok nehézséggel kellett megküzdőnünk, de mindig megtaláltuk annak a módját, miképpen kell a veszélyeket elhárítani. Azt hiszem, most is megvan. (Zajos felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ugy van! Halljuk!) Azt hiszem, hogy most inkább, mint valaha megvan az az időpont, hogy minden apró differenciákat felretéve, vállvetett erővel működjünk a tekintetben, hogy a békét, a nyugalmat, a rendet ezen képviselőházban helyreállítván, biztosítsuk a békét az országban, biztosítsuk a békét a parlamentben, (Élénk helyeslés a jobboldalon.) biztosítsuk az egyetértést a nemzet és a király között. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Abban a reményben, hogy ebben nem fogunk csalódni, a miniszterelnök ur programjához hozzájárulok. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps a jobboldalon. A szónokot számosan üdvözlék.)

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— Kiss Ernő szobra. Dr. Dellimanics Lajos főispáné, mint már konstaláltuk, lelkes buzgalmat fejt ki Kiss Ernő vértanu tábornok szobra ügyében. Most átiratot intézett Nagybecskerek város képviselőtestületéhez, hogy a szobor céljaira a Ferenc József-térből engedjen át megfelelő területet a szobor-bizottságnak s erejéhez képest anyagilag is támogassa a szobor ügyét. Kétségen kívül áll, hogy a hazafias kérdés nem marad eredmény nélkül. A főispáné átirata különben szövszerint a következő:

Tekintetes városi képviselőtestület! Bizonyára tudomást méltóztatott venni azon mozgalomról, melyet e város és vármegye hölgyei indítottunk azon célból, hogy az aradi 13 vértanuk egyike, meggyék hős fiának Kiss Ernő honvéd tábornoknak emléke megőrkítése végett Nagybecskerek város közterén szobrot emeljünk. Azt hiszem, felesleges eme buzgólkodásunk etikai horderejét a tekintetes képviselőtestületnek ecselelni, ezért mellőzve ezt, csupán szándékunk megvalósítása érdekében ama kérelmünket terjesztjük elő, hogy:

a) mondja ki a város közönsége, hogy ezen szobor felépítése esetére, a vármegyehez előtti fötérből átenged oly mérvű területet, a mennyi a felállítandó szobor arányához szükséges; — továbbá, hogy:

b) legyen szíves ezen szobor felállításához a város anyagi ereje és méltóságához illő pénzbeli segéllyel is hozzájárulni. — Hazafiúi üdvözléssel lévén a „Kiss Ernő szobor végrehajtó-bizottsága” nevében

Dr. Dellimanics Lajosné,
mint a bizottság elnöke.

— Tanácsülés. Nagybecskerek város tanácsa ma délután 3 órakor ülést tartott, melyről holnap számolunk be.

— A torontáli jegyzők és a Magyar Hirlap. Vettük a következő nyilatkozatot:

Nyílt levél a „Magyar Hirlap” tekintetes Szerkesztőségének! Budapest. A folyó hó 8-án Nagybecskereken tartott torontálvármegyei községi- és körjegyzők együletének rendes közgyűlésében felolvasott 1902. évi jelentésében felemlítettem volt, hogy ügyünket felkaroló „Magyar Hirlap” papírja s betűi némelykor kifogásoltattak. Erre vonatkozólag kötelességemnek tartom helyreigazítólá kijelenteni, hogy észrevételezésem kérdéses lapnak régebbi állapotára vonatkozott. Ez idő szerint a „Magyar Hirlap” első minőségű ujságpapíron nyomatik. A mi pedig betűit illeti — vett értesülésem szerint — egyáltalán régi betűi nincsenek. A Magyar Hirlap mindennap új betűkkel készül. Csak két lap van Budapesten, a melyet gépen szednek és a két lap egyike a Magyar Hirlap. A gépszedésnél a használt ölmotnyomban felolvasztják s a gép maga önti az új betűt. Ez uton is kérem tisztelt tagtársainkat a községi- és körjegyzőket egyenként és összesen, támogassuk-e lapot, a mely a politikai napilapok közül — a „Torontál” kivételével — az egyedüli

a mely jogos ügyünket támogatni vállalkozott s eddig is hathatósan szolgálta. Szívesen vállalkoztam ezen helyreigazításra, mert a ténynek megfelelő. Fogadja a tekintetes szerkesztőség nagyrabecsülésem kifejezését, melyek után maradtam kiváló tisztelettel V i h e l y Géza egyleti elnök.

— **A kis Bégahid vége.** Gyászjelentést irunk.

A városnak egyik nevezetessége a kis Bégahid utolsó óráit éli s nemsokára el fog tűnni, hogy helyet adjon egy modern új vashidnak, mely az új idők szelleméhez képest gögösen és szilárdan fog átterpeszkedni a Bégán, melynek gyanus szöke hajjai bizonyára csodálkozással fognak rá föltekinteni. Persze ez csak az első időben lesz, mert azután hamarosan napirendre fognak térni nem annyira fölötté, mint inkább alatta a loesogó habok. Hajdan vagy félszáz évvel ezelőtt éppen olyan szenzáció volt a most eltűnő felvonó fahid, mint amilyen az új vashid s azután olyan közönséges lett mindenki előtt, hogy végtére is vesztét kívánták. Pedig de sok emlék, kedélyes história no és boszuság fűződik a régi hidhoz. Mikor a homályos multban, sötétedő este összegyűjtötték a hid köré a város apraját nagyját a Nagybecskerekre ellátogató komédiások, akik a hid magas oszlopáról ugráltak a vízbe nagy illumináció kíséretében és a nézők még nagyobb gaudiumára. Ezek a boldog idők persze elmúltak. Elmúltak azok az alakok is, akik munka helyett a hidra gyűltek s a karfájára támaszkodva pipaszó mellett bámulták a futó habokat s világmegvetéssel pökdöstek le rájuk s közben meghányták-vetették mindenek sorát. A kellemetes és kedélyes emlékek helyett utóbb már csak a boszuság maradt ránk, az a boszuság, mikor egy-egy magasabb hajó nem tudott elcsuszni a hid alatt s akkor nagy zajjal fölventék a közepét. Ilyenkor azután esőben, szélben, forróságban várokozhatott a publikum, az iskolás gyermekek, a katonaság, míg ismét szabaddá lett az út, ami persze nem ment olyan hamar. Most azonban az emlékek, a kedélyességek és a boszuságok is megszakadnak az új hiddal, hogy — ujjbáknak adjanak helyet, a mely már is kezdődik azzal, hogy a kocsinak nagy kerülőt kell tenni, sőt a gyalogosok útja is meghosszabbodott, mert kerítéssel elzárták a hid környékét s csak egy uton lehet az ideiglenes hidhoz jutni, melyet a kaszinónál csináltak a gyalogjáróknak. Ez persze csak addig fog tartani, míg az új hid készen lesz s vastagjaival büszkélkedni fog a Bégán. A régi hid fölött pedig kong a halálharang, a közepe már föl van nyitva s olyan mint valami utolsó lélegző állatorrás, mely kapkod a levegőhöz, az élethez. De haj, mindennek elkövetkezik a vége s így lesz vége a régi Bégahidnak is s ha csak a képes levelezőlapok meg nem őrzik emlékét az utókornak, a késő nemzedékek el sem fogják hinni, hogy volt valaha.

— **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, Reiner Imre, a „Hazai általános biztosító r. t.” osztályfőnöke e napokban Budapesten meghalt. Az elhunyt Nagybecskereken született, itt végezte iskoláit és több éven át kedvelt tagja volt az itteni társadalomnak. Számos ismerőse és jó barátja bizonyára megilletődéssel fogadja halálának hírért. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Reiner Jánosné szül. Ormody Katalin a maga és gyermekei, Bertalan és Anna özv. Schnabel Edéné, valamint az egész rokonság nevében, mely fájdalommal jelenti, hogy hön szeretett fia, illetve testvérök Reiner Imre, a „Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság” osztályfőnöke f. hó 15-én hosszú szenvedés után 36 éves korában elhunyt. A felejthetetlen halott földi maradványai f. hó 17-én d. u. 3 órakor fognak az új izr. temető halottas házából örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, (VI., Rózsa-utca 44.) 1903. július 16-án. Áldás és béke lengjen porai fölött!

— **Az ideiglenes hid.** Strosz Béla főjegyző, Gombos Mihály főmérnök, Reitter Oszkár rendőrkapitány és Jacoby Gábor városi mérnök ma reggel megtekintették a kishid mellett készített ideiglenes átjáró hidat s konstatálták, hogy az nem felel meg teljesen a követelményeknek s több oly hibái vannak, mely kiigazításra szorulnak. Ennek következtében fölhivták a vállalkozót, aki az átjáró hidat készítette, hogy a tapasztalt hiányokat a legrövidebb idő alatt igazítsa helyre. Ez alkalommal szükségesnek tartja figyelmeztetni a rendőrség a közönséget, hogy ne áldogáljon az átjárón, mert ezzel a forgalmat akadályozza.

— **Veszedelemes légycipés.** Temesvárról írják: Szentkláray Jenő esanadegyházmezei apátkanonokot, a magy. tud. akadémia tagját komoly baleset érte. Kertjében ülve, az esti órákban nyakán egy légy megcsipte. Ennek a csipésnek eleinte nem tulajdonított jelentőséget, de már a következő napon a seb erősen megdagadt és kínos fájdalmakat okozott. Az előhívott házi orvos, dr. Lichtscheindl Géza megvizsgálván a sebet, kijelentette, hogy azonnali operációra van szükség, mert 25 órai késedelem vérmérgezéssel járna. Az apátkanonok alávetette magát az operációnak, a sebet az orvosok kivágták, még pedig oly sikerrel, hogy a nagybeteg már veszélyen kívül van. A tudós történetírót tisztelői és barátai melegen üdvözik a szerencsésen sikerült operáció alkalmából, mely könnyen végzetessé válhatott volna.

— **Hűtlen asszony.** Raits Péter szerbíttebei lakos a csendőrségnek elpanaszolta, hogy felesége Nonodor Johanna mintegy 80 korona értékű ág és fehérneműt magához véve azzal Dinyásra szökött. A hűtlen asszony ellen megindították az eljárást.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése július hó 17-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 17.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, a melyen folytatták a miniszterelnök programja fölötti vitát.

Ma Mezőssy Béla beszélt a miniszterelnök programja ellen.

Utána Rónay János szólalt föl személyes kérdésben, mert Mezőssy beszédében reá mint egykori ellenzéki képviselőre megjegyzéseket tett. Kijelenti, hogy ő mindig hazája érdekében küzdött úgy az ellenzéken, mint most és tiszta lelkiismerettel képviseli választóinak érdekeit. (Taps a jobboldalról.)

A haldokló pápa.

Budapest, július 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából táviratozzák: A pápa állapota változatlan. Az éjjel nyugtalanul aludt, de közérzete elég jó és az orvosok szerint közvetlen katasztrófától még nem kell tartani.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, július 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben hire jár, K h u e n-H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök holnap Ischlbe utazik a királyhoz, hogy jelentést tegyen neki a helyzetről.

A miniszterelnök temesvári mandátuma.

Budapest, július 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Temesvárról táviratozzák: K h u e n-H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök ma táviratban köszönte meg a temesvári választópolgárok bizalmát, hogy őt a város képviselőjévé választották.

Gyázmise Kállayért.

Budapest, július 17. (A „Torontál” eredeti táv.) Kállay Benjámín lelki üdvéért ma délelőtt a szerviták templomában gyász istentisztelet volt, melyen nagy közönség volt jelen, köztük a kormány tagjai és számosan azok közül, kik a temetésen részt vettek.

Merénylet a görög trónörökösné ellen.

Budapest, július 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athenből táviratozzák: Phaleron kikötő város nyári színházában tegnap este izgalmas jelenet játszódott le. Konstantin görög trónörökös, aki most itt tartózkodik, tegnap este nejével, Zsófia hercegnővel a színházban volt. Előadás közben egyszerre beront egy férfi a páholyba s a trónörökösnét gyalázva ráemelte a kezét. Az athléta természetű trónörökös nem sokat teketóriázott, hanem galléron ragadta a merénylőt és kidobta. Kint a rendőrség a merénylőt nyomban letartóztatta. Az illetőt Cavallerinek hívják s részegségében követte el a tettét.

Szerencsétlenül járt főszozolgabíró.

Budapest, július 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pécsről jelentik: Nagy István dombóvári főszozolgabíró tegnap kocsin Kocsoro községből hazafelé hajtattott. A sebes hajtás következtében a főszozolgabíró kocsija összeütközött egy paraszt kocsijával, úgy, hogy fölborult s a főszozolgabíró alája került. Nagy István a rázuhanó kocsitól súlyos sebeket szenvedett s eszméletlen állapotban vitték haza. Sebei, szerencsére, nem életveszélyesek.

A nyári hajóraj Fiumében.

Budapest, július 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Fiuméből jelentik, a magyar és osztrák nyári hajóraj, mely ezidő szerint a Dalmát vizeken gyakorlatozik, a jövő hét elején Fiumébe érkezik. A hajóraj, a mely négy nagy apncélosból és több torpedóból áll, öt napig marad Fiumében.

Gyilkos erdész.

Budapest, július 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből jelentik: A delneci erdőségben, a mely Thurn-Taxis herceg tulajdona, Scholtze Henrik erdész rajt érte Ranker Ferenc földmivest, a mint az erdőben fát vágott. Az erdész ezen annyira földühödött, hogy a parasztot agyonlötte. A gyilkos erdészt letartóztatták.

Az árvíz.

Budapest, július 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A földmivelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint az árvízveszedelem mindenütt mulóban van, úgy a Vág, mint a Duna apad és további veszedelemtől nem kell tartani.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. július 17.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	75	7.30	7.40	80	7.70
Pestvidéki új	75	7.15	7.30	80	7.60
Bánsági új	75	7.15	7.30	80	0.—
Bácskai új	75	7.15	7.45	80	0.—

		Kilós	
	új	elsőrendű	70-75
Rozs	6.10	6.20	6.10
Árpa	5.70	5.90	5.70
Zab	5.50	5.60	5.50
Tengeri ó	5.30	5.40	5.30
Bánsági	6.20	6.35	6.20
Másnemű	6.35	6.45	6.35

Határidő-üzlet.

Budapest, július 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén az árak kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. Déli zariatok a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.28
Tengeri (júliusra)	6.32
Tengeri (augusztusra)	6.28
Tengeri (májusra 1904.)	5.06
Zab (októberre)	5.30
Rozs (októberre)	6.23

Közgazdaság.

Ingtatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1903. évi július hó 3-tól 1903. évi július hó 16-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Latovlyev Géza tulajdonát képező 1593. öi. sz. ház felét megvette Latovlyev Jova 1000 koronáért.

Buschnek Borbála tulajdonát képező 331. öi. sz. házat megvette Baaden Hugó 2900 koronáért.

Hideg Lászlóné Soos Magdolna hagyatékához tartozó 2041. öi. sz. házat előrkölte Hideg László és Hideg György.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1903. évi július hó 17-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	6.60 korona
kétszeres		6.70
rozsa		6.20
árpa		5.00
zab		6.20
kukorica		6.—
repece		10.—
széna I.		3.—
II.		2.50
szalma I.		1.50
II.		1.—
burgonya	50	1.20
marhahús I.	1 kilogr.	—96
II.		—88
borjúhús		1.20
disznóhús		1.04
juhús		—80
zsír		1.80

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibanárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
Panesováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Panesovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibanárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

A „Torontál” kiadóhivatalában

kapható

Somfai Jánosnak

Kutyavár

és más apróbb históriák

című könyve,

melyet úgy a sajtó, mint a közönség nagy elismeréssel fogadott.

Ára:

fűzve 3 kor. = kötve 5 kor.

(524—x.24)

Üzlet-áthelyezés.

Használja fel minden ember az alkalmat olcsó bevásárlásra. Üzletem áthelyezése miatt tetemesen leszállítom a legújabb divatárukat, u. m.:

Férfi szalma- és nemez-kalapokat, bőrcipőket, nyakkendőket, harisnyákat stb.

Női divatáruban: Blousokat, alszoknyákat, női fél- és magas cipőket, napernyőket, fürdő-kabátokat stb.

PETZ ANTAL
női- és férfi divatkereskedő
Nagybecskerek.

(586—10.1)

Augusztus 1-től kezdve a Torontáli bank ujonnan épült palotájában.

1779/903. sz.

589—3.1

Hirdetmény.

Antalfalva község előjárósága ezenel közhírré teszi, hogy az antalfalvai kir. járásbíró, valamint teleknyvi hatóság elhelyezésére egy nagyobb szabású épületet szándékozik felépíttetni, mely épületnek felépítési munkálatainak vállalkozónak leendő átadása céljából folyó évi augusztus hó 5-ére délután 4 órára versenytárgyalást tűz ki.

Az építkezési tervek és költségvetés a községi jegyző irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, megjegyztetik azonban, hogy a tervekben módosítások történtek, a mennyeiben az alapincézés és a felesleges díszítések elmaradnak, valamint az árnyékszékék is egyszerűsítettek. A téglát és cserepet a község adja.

A költségelirányzat 106.000 korona, melynek 10%-a mint óvadék vagy készpénz, vagy értékpapirokban a zárt ajánlatokhoz csatolandók és Antalfalva község előjáróságához címezve a versenytárgyalás napján délután 4 órakor adandók be.

A versenytárgyalás napján a zárt ajánlatok felbontását megelőzőleg szóbeli árlejtés fog tartatni.

Antalfalván, 1903. július hó 16-án.

Mesterovits Pál,
jegyző.

Petrik János,
bíró.

Hirdetmény.

Ozora község képviselőtestülete 67/903. kgy. sz. határozatával kimondotta, hogy a község háza előtt egy ártézi kutat furat.

Felbivatnak azon vállalkozók, kik a kut furására vállalkoznak, hogy ebbeli ajánlatukat eddigi működésük ismertetése mellett 200 korona bánatpénzzel ellátva Ozora község előjáróságára címezve 1903. évi augusztus 20-ig adják be, mert később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatban világosan kiteendő a kut furásának ára az anyagszállítással együtt, ugyszintén az is, hogy a sikeres furásért vállalkozó jót áll-e vagy sem és ha a furás sikertelenség esetében abba marad, követel-e fizetést vagy sem.

Ozoran, 1903. évi július hó 15-én.

Rehák,

587—3.1

jegyző.

Hirdetések

felvétetnek a

„TORONTÁL” kiadóhivatalában.

17.674/1903. I. szám. Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Szentés állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1903. évi november hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított öt éven át vagyis 1906. évi október hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt, hétköznapokon délelőtt 8 órától délután 2 óráig megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miert is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat a szentesi pályavendéglő bérletére a 17.674/1903. számhoz” felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölesi bizonyítvány, ipar-engedély stb.) együtt 1903. évi augusztus hó 12-én déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános (I) osztálya főnökénél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 kor., azaz százszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi augusztus hó 11-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál leteendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénz-képen nem fogadtnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint jegyzett értékben, de sohasem névértéken felül fognak számíttatni.

A készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételről nyert pénztári letéjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Arad, 1903. évi július hóban.

(3—1)

Az üzletvezetőség

(Utányomás nem díjaztatik.)

GYOMORBAJOSOKNAK.

Mindazoknak, kik meghülés, gyomortulterhelés, hiányos táplálkozás vagy nehezen emészthető túlforró vagy hideg ételekkel, vagy rendetlen életmóddal gyomorbaajt:

gyomorkatarrust, gyomorgőresöt, gyomorfájást, emésztési zavarokat, elnyálkásodást stb.

szereztek, ezennel kitűnő háziszert ajánlunk. Ez az évek óta előnyösen ismert, az emésztést elősegítő és vértisztító szer a

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bor.

Ez a gyógyfü-bor kitűnő gyógyhatásának elismert füvekből és jó borból készül; erősíti és ételt az egész emésztőszervezetet, anélkül, hogy hajtó hatása lenne. Ez a gyógybor eltávolít minden zavart a vérényekből, megtisztítja a vért a betegséget okozó anyagoktól és új vér képzésére elősegíti.

A gyógybort még idejekorán való használata a kezdődő gyomorbaajt csirájában fojtja meg. Nem kellene tehát késlekedni, használatát más gyomorrontó, az egészséget veszélyeztető szerek megvétele előtt igénybe venni. Akárhányszor már első használat után eltűnt minden gyomorbaajt jelző szimptomát, mint: a fejfájást, gyomorgőreszt, felfuodást, hányással járó rosszullétet, mely krónikus különösen régi bajoknál annál hevesebben szokott fellépni.

A székrekedést és ennek kellemetlen következményeit, mint: szorulást, a vesében, a májban való vértulást, szivdobogást, álmatlanságot stb., a gyógybor gyorsan és enyhén megszünteti. A gyógybor elmulasztja a rossz emésztést, az emésztési szerveket könnyű kiválás által szinte megújítja és megszabadítja a gyomrot és beleket a káros anyagoktól.

Soványtság, sápadtság, vérszegénység, elerőtlenedés többnyire emésztés, hiányos vérképzés és a máj beteges állapotának következményei. Teljes étvágytalanság mellett elernyedés és kedélyelhangoztás, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjszakák következtében az ilyen betegek gyakran lassan elenyvednek. A gyógyfü-bor a meggyöngült életet helyreállítja. — A gyógyfü-bor növeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcserét, megjavítja a vérképzést, megnyugtató az izgatott idegeket és a betegnek új erőt, új életet ad. Ezt számos elismerés és köszönő-irat bizonyítja.

A gyógyfü-bor kapható 3 és 4 koronás palackokban a következő helységek **gyógyszertárában, u. m.:** Nagybecskerek, Elemér, Román-Écska, Mosorin, Józseffalva, Csurog, Gyurgyevo, Bács-Tisza, Földvár, Kumán, Melence, Bégaszentgyörgy, Istvánföld, Ernesztháza, Bótos, Tomasevác, Ozora, Jarkovác, Farkasd, Perlasz, Titel, Szlankamén, Uj-Karlovit, F.-Kovil, Kacs, Temerin, Bács-Szent-Tamás, Török-Becse, Uj-Becse, Basahid, Torda, Szerb-ltebe, Ó-Becse, Franyova, Párdány, Szakula, India, Pétervárad, Ujvidék, stb., ugmint valamennyi helységében Ausztria-Magyarországnak.

A nagybecskereki gyógyszertár szállít eredeti áron 3 és több üveg gyógyfübort Ausztria-Magyarország minden helységébe.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Mindenki rendeljen

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bort.

(14—12.7)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskerekén.